

A Fővárosi Ítéltábla

13.Gf.40.434/2007/7.

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a Satori és Lutter Ügyvédi Iroda (1054 Budapest, Aulich utca 7. szám, ügyintézők: dr. Satori Anna és dr. Lutter István ügyvédek) által képviselt felperesnek a Kilián és Tóth Ügyvédi Iroda (1072 Budapest, Klauzál tér 3. szám, ügyintéző: dr. Tóth Balázs ügyvéd) által képviselt alperes ellen 65.646.500 forint és járulékai megfizetése iránt indított perében - amely perbe a dr. Wéber Judit ügyvéd (1149 Budapest, Vezér u. 130. szám) által képviselt E. Kft. a felperes pernyertessége érdekében beavatkozott - a Pest Megyei Bíróság 2007. június 15-én kelt 6.G.40.050/2006/24. számú részítélete ellen az alperes részéről 26. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

részíteletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság részíteletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 90.000 (kilencvenezer) forint másodfokú perköltséget.

Kötelezi az alperest, hogy az adóhatóság felhívására fizesse meg az államnak a 222.750 (kettőszázhuszonkétezer-hétszázötven) forint feljegyzett fellebbezési illetéket.

A részítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás:

A Pest Megyei Bíróság a 2007. június 15. napján kelt 6.G.40.050/2006/24. számú részítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 3.712.500 forintot, valamint ezen összeg után 2003. február 28-tól 2004. december 31-ig évi 11 %-os, 2005. január 1-től a kifizetés napjáig a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatot, valamint 220.000 forint perköltséget. Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a beavatkozónak 110.000 forint perköltséget, továbbá az államnak - az adóhatóság felhívására - 222.800 forint elsőfokú eljárási illetéket.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás lényege szerint a felperesi korlátolt felelősségű társaságot 1997. február 19-én alapították, ügyvezetője a megalakulástól kezdődően az alperes volt, aki 1997-ben 22.275.000 forintot fizetett ki ismeretlen személy részére. Ebből az összegből 1998. január hónapban 3.712.500 forint, februárban 14.850.000 forint, összesen 18.562.500 forint került vissza a felpereshez. A felperes 1997. évi beszámolójában a követelések között magánszemély részére ingatlanberuházásra adott előleg címén 22.275.000 forint az 1998. évi és az 1999. évi beszámolóban egyéb követelés címén 3.796.000 forint szerepel. A felperes felszámolását az 1998. november 3-án benyújtott hitelezői kérelem alapján a bíróság 2001. január 18-án jogerőre emelkedett végzésével rendelte el. Az alperes 2001. június 5-én a felszámolónak átadta a tevékenységet záró mérleget, amely szerint a cég vagyona 3.000.000 forint pénztári pénzkészletből és 76.771.000 forint követelésből állt (utóbbi a felperesnek egy folyamatban lévő perben érvényesített igénye volt). Az átadáskor készített jegyzőkönyv szerint az alperes átadta a

felperes iratait a felszámolónak, és kijelentette, hogy nála egyéb irat nem maradt, továbbá közölte a felszámolóval, hogy élő szerződés, intézkedést igénylő ügy nincs.

A felperes - felszámolója útján - a 2004. május 5-én kelt levelében felszólította az alperest 103.300.500 forint visszafizetésére, amely tartalmazta a 3.712.500 forintos követelést is.

A felperes a módosított keresetében 3.712.500 forint tőke és ezen összeg után 2003. február 28. napjától számított törvényes kamata megfizetésére kérte az alperest kötelezni. Előadta, hogy az alperes a felszámolás elrendelését követően ezzel az összeggel nem számolt el, a bizonylatokat nem adta át, és a másik szerződő fél személye sem állapítható meg. Kijelentette, hogy a felszámoló a kifizetésről az 1997. évi mérlegből szerzett tudomást, egyéb irat nem került elő. A követelés jogalapjaként a gazdasági társaságokról szóló 1997. évi CXLV. törvény 29. § (1) bekezdését, a Ptk. 339. § (1) bekezdését, valamint a számviteli törvény több rendelkezését jelölte meg. Az alperes elévülési kifogásával kapcsolatban előadta, hogy az elévülés akkor kezdődik, amikor a követelés érvényesítése lehetetlenné vált, ennek kezdő időpontját 2003. február 28. napjában határozta meg. Arra is hivatkozott, hogy az alperes a társaság vagyonával sajátjaként rendelkezett, de ebben az esetben is gondoskodnia kellett volna a jogalap nélkül kifizetett összeg visszaköveteléséről. A felperes kereseti követelésének másik része az 1998. december 31-i mérleg kiegészítő mellékletének 3. oldalán szereplő 59.527.000 forinttal kapcsolatos, amelynek elbírálását az elsőfokú bíróság elkülönítette.

A beavatkozó a felperessel egyezően kérte az alperes marasztalását.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Előadta, hogy A. Sz. nevű üzlettársával közösen akartak egy ukrainai beruházást megvalósítani. Az ott tervezett útépitések a cég számára nagy volumenű megrendelést jelenthettek volna, ezért egy kőbánya megvásárlásának ötlete merült fel. Az útépitések megghiúsultak, így az üzlet okafigyottá vált. Az ügylettől ő maga állt el, így a foglalón felüli összeget visszakérte, de a többi elveszett. Írásban csak egy szándéknyilatkozat született, amit felmutatni nem tudott, a szerződéskötésre és az elállásra is

szóban került sor. Az összeg kifizetésének jogcímét először pályázati előlegnek, majd a per későbbi szakaszában megbízási díjnak minősítette. Kijelentette, hogy üzlettársa a költségeire hivatkozva tartotta vissza a pénz egy részét, azonban tőle pontos elszámolást nem kért. Elévülési kifogását arra alapította, hogy amennyiben kárt okozott, akkor már 1998. februárjában megkezdődött az elévülési idő folyása, ekkor kellett volna intézkedéseket tenni a követelések behajtása érdekében. Hivatkozott arra is, hogy a felszámoló a Céglözlönyben a jelen perben érvényesített követeléseket is meghirdette. A követelésekről tudott, az igényt nem érvényesítette a kötelezettekkel szemben, így a felszámoló magatartása miatt évültek el a követelések.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetének a 33.712.500 forint tőkére és kamataira vonatkozó részét alaposnak találta. A részítéletének indokolása szerint az alperes kártérítési felelősségére a gazdasági társaságokról szóló 1988. évi VI. törvény (rég. Gt.) 32. § (1) bekezdését kell alkalmazni a Ptk. 339. § (1) bekezdése mellett. A felperesnek kellett bizonyítania az ügyvezető magatartásának jogellenességét, a kár bekövetkeztét és a kettő közötti okozati összefüggést, míg az alperest terhelte annak bizonyítása, hogy a vezető tisztségviselőktől elvárható gondossággal járt el.

Az elsőfokú bíróság a részítéletének indoklásában kifejtette, hogy az elvárható gondosság szintje az adott tisztséghez kötődik, és a vezető tisztségviselőktől elvárható, hogy az üzleti partnereiket gondosan válasszák meg, a szokásos üzleti kockázatot meghaladó mértékű kockázatot ne vállaljanak, a bizonylati fegyelem betartásával folyamatosan biztosítsák a cég vagyoni helyzetének áttekintését. A felszámolás elrendelését követően pedig a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. (a továbbiakban Cstv.) 31. §-ának megfelelően járjanak el. Az alperesnek kellett volna bizonyítania az általa kötött szerződés tartalmát és azt, hogy a szerződéskötéskor és annak megszűntetésekor körültekintően járt el, az ügylet a gazdasági társaság érdekét szolgálta, a kifizetésekről szabályszerű bizonylatokat állítottak ki és az igény érvényesítése céljából minden szükséges intézkedést megtett. Az alperes azonban az általa előadottakat nem bizonyította, írásbeli szerződést nem kötöttek, ami önmagában nem szabálytalan, de a kifizetésről bizonylatot kellett volna kiállítani és azt

meg kellett volna őrizni. Okiratot az alperes nem csatolt, tanú kihallgatását pedig csak a tárgyalás berekesztését megelőzően indítványozta, amely indítványnak az elsőfokú bíróság nem adott helyt, mivel azt az alperes neki felróható okból elkésetten terjesztette elő. Az eljárás adatai alapján csak a követelés összezszerűsége volt meghatározható egyértelműen. A 22.275.000 forintból 18.562.500 forint visszakerült a felpereshez, így erre vonatkozóan további bizonyítás felvételére nem volt szükség. Ezen túlmenően azonban alperes nem bizonyította a megállapodás tartalmát, ezért az ügyletet jogalap nélküli kifizetésnek kell minősíteni. Az alperestől mint vezető tisztségviselőtől elvárható lett volna, hogy a jogalap nélkül, tévedésből vagy szabálytalanul kifizetett pénzösszegek esetében a visszakövetelés érdekében tegye meg a szükséges lépéseket. Erre nem került sor, és az elévülés miatt a jogalap nélküli gazdagodás visszakövetelése lehetetlenné vált. Ez a mulasztás az alperes felróható magatartásaként megalapozza a kártérítési felelősségét. Az elsőfokú bíróság a Ptk. 324., 326. és 360. §-aira hivatkozva kifejtette, hogy az alperes károkozó magatartása egy folyamatot jelentett, a pénzösszeg jogalap nélküli kifizetése, majd a visszakövetelés érdekében szükséges intézkedések elmulasztása folytán. A felperes vagyona nem a pénz kifizetésekor, hanem a visszakövetelés lehetetlenné válásakor csökkent. A jogalap nélkül kifizetett összeg visszakövetelése iránti igény 2002. évben elévült. Ekkor csökkent az adós vagyona és esedékessé vált az ügyvezetővel szembeni kártérítési igény. Emiatt az elévülés nyugvását nem kellett vizsgálni. Az alperes az ügylet kapcsán a felperesi felszámoló mulasztására nem hivatkozhat, maga is megtehetette volna a behajtás érdekében a szükséges lépéseket, ezzel szemben a felszámolónak azt a tájékoztatást adta, hogy a kifizetett összeg visszakövetelésére nincs lehetőség, a követelés a tevékenységet lezáró mérlegben sem szerepelt, sőt az alperes írásban kijelentette, hogy intézkedést igénylő ügy nincs. A felszámoló ezt a követelést a Céglőnyben nem hirdette meg.

Az elsőfokú bíróság a Pp. 213. § (2) bekezdése felhívása mellett részítélettel kötelezte az alperest kártérítés, valamint a Ptk. 301. §-a alapján késedelmi kamat megfizetésére, továbbá a Pp. 78. §-a és a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet alapján perköltség megfizetésére, amelybe beletartozik a Pp. 83. § (1) bekezdése értelmében a beavatkozó költsége is.

A részítélet ellen az alperes nyújtott be 26. sorszám alatt fellebbezést, a részítélet megváltoztatását és a felperes keresetének elutasítását kérte, de a fellebbezését nem indokolta, de külön beadványban tárgyalás tartását kérte. A tárgyaláson a fellebbezésében az elsőfokú eljárásban előadott elévülési kifogására utalt, valamint kijelentette, hogy álláspontja szerint az elsőfokú bíróság az ügyvezető felelősségére alkalmazandó régi Gt. szabályaihoz képest kiterjesztő értelmezést adott.

A felperes a fellebbezési ellenkérelmében elsődlegesen a másodfokú eljárás megszüntetését, másodlagosan az elsőfokú ítélet helybenhagyását és az alperes másodfokú perköltség megfizetésére való kötelezését kérte.

A fellebbezés megalapozatlan.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg és helyes az általa felhívott jogszabályok alapján az érdemi döntése is.

Az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy az alperes felelősségére a régi Gt. rendelkezései az irányadóak. E törvény 32. § (1) bekezdése szerint a vezető tisztségviselők, a felügyelő bizottság tagjai és a könyvvizsgálók az ilyen tisztséget betöltő személyektől általában elvárható gondossággal kötelesek eljárni. Kötelezettségeik megszegésével a gazdasági társaságnak okozott kárért a polgári jog általános szabályai szerint a felelősek akkor is, ha a gazdasági társasággal munkaviszonyban állnak.

Az elsőfokú bíróság által felhívott, a Ptk. 339. § (1) bekezdésében meghatározott általános kártérítési szabály szerint aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles azt megtéríteni; mentesül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható.

Az elsőfokú bíróság helyesen alkalmazta az alperes felelősségére irányadó szabályként a Cstv. 31. § (1) bekezdésének a) pontját is, amely szerint a felszámolás alatt álló gazdálkodó

szervezet vezetője köteles a felszámolás kezdő időpontját megelőző nappal záróeltárt, valamint éves beszámolót, egyszerűsített éves beszámolót vagy egyszerűsített mérleget (a továbbiakban: tevékenységet lezáró mérleg), továbbá adóbevallást és az eredmény felosztása után zárómérleget készíteni, és azt a felszámolás kezdő időpontját követő 45 napon belül a felszámolónak és az adóhatóságnak átadni. A b) pont alapján pedig köteles a nem selejtezhető és titkos minősítésű iratokról iratjegyzéket készíteni és azokat, valamint az irattári anyagot és a folyamatban lévő ügyekről az információkat a felszámolónak átadni.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság által e tárgykörben adott indokoláson túlmenően utal arra, hogy az alperes sem az általa megjelölt üzlettársának történő kifizetésre, sem a visszafizetésre, sem a követelés esetleges visszakövetelésére vonatkozó intézkedésekkel kapcsolatban semmilyen iratot nem csatolt, a felszámolóval az erre vonatkozó információkat sem közölte. Ezt egyértelműen bizonyítja a felszámoló és alperes által 2001. évi június 5-én felvett jegyzőkönyv.

Helytálló az elsőfokú bíróság elévüléssel kapcsolatos okfejtése is. A Ptk. 324. § (1) bekezdése értelmében a követelések 5 év alatt elévülnek, ha a jogszabály másként nem rendelkezik.

Ahogy arra az elsőfokú bíróság helytállóan utalt, az alperes károkozó magatartása egy folyamatot jelentett, a pénzösszeg jogalap nélküli kifizetése, illetve a visszakövetelés érdekében szükséges intézkedések elmulasztása révén. A felperes vagyona nem a pénz kifizetésekor, hanem a visszakövetelés lehetetlenné válásakor csökkent.

A Fővárosi Ítéltábla utal arra, hogy az 1998. május 12-én kelt 1997. évi mérleg a vevő követeléseknél 74.455.000 forintot, az egyéb követeléseknél 22.285.000 forintot tartalmazott. Az 1999. május 27-én kelt 1998. évi mérleg 74.465.000 forint vevőkövetelés mellett egyéb követelés címén 3.796.000 forintot tartalmazott. Az eredetileg 22.285.000 forint összegű kifizetésből tehát befolyt 18.562.500 forint, a különbözet behajtására vonatkozóan azonban az alperes sem 1997-ben, sem 1998-ban, sem az azt követő 5 évben,

semmilyen intézkedést nem tett, ilyen intézkedések meglétét igazolni nem tudta, és a felszámolás megindítását követően 2001. június 5-én felvett jegyzőkönyv szerint az erre vonatkozó információkat, iratokat sem adta át a felszámolónak. Így a nem dokumentált szabálytalan kifizetésből esetleg érvényesíthető követeléssel kapcsolatos tájékoztatást sem adott, azt elhallgatta. Ennek folytán a követelés felszámoló által történő behajtása lehetetlenné vált.

Az elsőfokú bíróság helytállóan hivatkozott arra, hogy a jogalap nélkül kifizetett összeg visszakövetelése iránti igénye a felperesi társaságnak 2002. évben elévült, ugyanakkor esedékessé vált az alperessel szembeni kártérítési igény. Így az alperessel szemben előterjesztett kártérítési igény semmiképpen nem évülhetett el.

Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság érdemben helytálló részítéletét a fellebbezés korlátai között elbírálv a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az alperes fellebbezése sikertelen maradt, ezért az alperes a másodfokú eljárással kapcsolatban felmerült költségeit maga viseli, míg a Pp. 78. § (1) bekezdése és a 239. §-a alapján köteles a felperes részére a másodfokú perköltséget megfizetni, melyet a Fővárosi Ítéltábla a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdésének a) pontja és (5) bekezdése alapján meghatározott mértékű ügyvédi munkadíjban állapított meg azzal, hogy az ügyvédi munkadíj az általános forgalmi adót is tartalmazza.

A jelen pert a felszámoló indította, ezért a perben a feleket jövedelmi és vagyoni viszonyaikra tekintet nélkül illetékfeljegyzési jog illeti meg az Itv. 62. § 1) bekezdésének i) pontja alapján. A sikertelenül fellebbező alperes köteles a 222.750 forint feljegyzett fellebbezési illeték megfizetésére az Itv. 64. §-a és a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 15. § (3) bekezdése alapján. A beavatkozónak a másodfokú eljárással kapcsolatosan költsége nem merült fel, így e tárgyban a Fővárosi Ítéltáblának nem kellett rendelkeznie.

Budapest, 2008. január 16.

. Koday Zsuzsanna s.k.
a tanács elnöke

Dr. Molnár József s.k.
Erzsébet s.k.
előadó bíró

Tamáné dr. Nagy

bíró

A kiadmány hitelül:
bíróági tisztviselő